

आत्मानं स समाधाय योगात्तथ्यमपश्यत् । तां शत्रुकामो भगवान्नाशाय कुरुनन्दन ।
 मूर्द्धजेषु च जघाह समयेऽतिगते तु सा । ततः सर्वं यथावृत्तमाचचचे विवस्वते ।
 विवस्वानय तच्छ्रुत्वा कुट्टस्त्वष्टारमभ्यगात् । त्वष्टा तु तं यथान्यायमर्चयित्वा विभावसुं ।
 निर्दग्धुकामं रोषेण सान्त्वयामास वै तदा ।
 ॥ त्वष्टावाच ॥ तवाति तेजसाविष्टमिदं रूपं न शोभते । असहन्तो च तत् संज्ञा वने चरति शब्दले ।
 द्रष्टा हि तां भवानद्य स्वां भार्यां शुभचारिणीं । नित्यं तपस्यभिरतां वडवारूपधारिणीं ।
 पर्णाहारं कृशां दीनां जटिलां ब्रह्मचारिणीं । हस्तिहस्तपरिक्रिष्टां व्याकुलां पद्मिनीमिव ।
 स्नाध्यां योगबलोपेतां योगमास्थाय गोपते । अनुकूलन्तु ते देव यदि स्थान्नाम तन्मतं ।
 रूपं निवर्त्तयाम्यद्य तव कान्तमरिन्दम । रूपं विवस्वतश्चासीत्तिर्यग्गुणं समं न वै ।
 तेनासौ सम्भृतो देवो रूपेण तु विभावसुः । तस्मात्त्वष्टुः स वै वाक्यं ब्रु मेने प्रजापतिः ।
 समनुज्ञातवांश्चैव त्वष्टारं रूपविद्वये । ततोऽभ्युपगमात्त्वष्टा मार्त्तण्डस्य विवस्वतः ।
 भ्रमिमारोप्य तत्तेजः श्रातयामास भारत । ततो निर्भासितं रूपं तेजसा संहतेन वै ।
 कान्तात् कान्ततरं द्रष्टुमधिकं शुशुभे तदा । मुखे निर्वर्त्तितं रूपं तस्य देवस्य गोपतेः ।
 ततः प्रभृति देवस्य मुखमासीत्तु लोहितं । मुखरागन्तु यत् पूर्वं मार्त्तण्डस्य मुखच्युतं ।
 आदित्या दादशैवेह संभूता मुखसंभवाः । धाताऽर्थमा च मित्रस्य वरुणोऽशो भगस्तथा ।
 इन्द्रो विवस्वान् पूषा च पर्जन्या दशमस्तथा । ततस्त्वष्टा ततो विष्णुरजघन्यो जघन्यजः ।
 हर्षं लेभे ततो देवो दृष्ट्वादित्यान् स्वदेहजान् । गन्धैः पुष्पैरलङ्कारैर्भासता मुकुटेन च ।
 एवं संपूजयामास त्वष्टा वाक्यमुवाच ह । गच्छ देव निजां भार्यां कुलंश्चरति सोत्तरान् ।
 वडवारूपमास्थाय वने चरति शब्दले । स तथा रूपमास्थाय स्वां भार्यां शुभलीलया ।
 ददर्श योगमास्थाय स्वां भार्यां वडवां ततः । अध्र्यां सर्वभूतानां तपसा नियमेन च ।
 वडवावपुषा राजंश्चरन्तीमकुतोभयां । सोऽश्वरूपेण भगवांस्त्वां मुखे सप्रभावयत् ।
 मैथुनाय विचेष्टन्तीं परपूषवशङ्कया । सा तस्मिन्निरवमञ्जुकं नासिकायां विवस्वतः ।
 देवो तस्यामजायेतामश्विनौ भिषजाम्बरौ । नासत्यश्चैव दक्षश्च सृष्टौ दावश्विनाविति ।
 मार्त्तण्डस्यात्मजावेतावष्टमस्य प्रजापतेः । तान्तु रूपेण कान्तेन दर्शयामास भास्करः ।
 सा तु दृष्ट्वैव भर्तारं तुतोष जनमेजय । यमस्तु कर्मणा तेन भृशं पीडितमानसः ।
 धर्मेण रञ्जयामास धर्मराज दमाः प्रजाः । स लेभे कर्मणा तेन शुभेन परमद्युतिः ।
 पितृणामधिपत्यञ्च लोकपालत्वमेव च । मनुः प्रजापतिस्त्वासीत् सार्वर्णः स तदोच्यते ।
 भाव्यः सोऽनागते तस्मिन् मनुः सार्वर्णिकेऽन्तरे । मेरुपृष्ठे तपो घोरमद्यापि चरति प्रभुः ।
 भ्राता शनैश्चरन्त्यास्य गहलमुपलब्धवान् । नासत्या यौ समाख्यातौ स्वर्ण्यौ तौ बभूवतुः ।
 सेवतोऽपि तथा राजन्शानां शान्तिदोऽभवत् । त्वष्टा तु तेजसा तेन विष्णोश्चक्रमकल्पयत् ।